

П. З. Гуцал

Скубова Марія Михайлівна

СКУБОВА Марія Михайлівна (13. 04. 1879, с. Іванівка, нині Тернопільського р-ну Тернопільської обл. — 11. 04. 1952, м. Нью-Йорк, США) — громадська діячка. Закінчила школу для дівчат та акушерські курси у Тернополі. 1904 емігрувала до США. Проживала у Нью-Йорку, працювала на виробництві, вступила у допомогове жіноче товариство і сприяла емігранткам-українкам в облаштуванні свого життя в новій країні. Співорганізаторка 1909 товариства «Руська бесіда» (згодом — «Українська бесіда»), що провадило культурно-просвітню роботу серед емігрантів, була також його меценаткою. На початку літа 1914 приїхала в Галичину, як делегатка українців зі США виступила 28 червня на січово-сокільському здви́гу у Львові. Через початок 1-ї світової війни не змогла повернутися до США. Стала санітаркою в австро-угорській армії, потрапила у російський полон, після звільнення з якого навесні 1918 приїхала до Тернополя. Тут у період ЗУНР була сестрою-жалібницею у військовому шпиталі, у складі УГА в липні 1919 перейшла у Наддніпрянську Україну, опікувалася вояками під час епідемії тифу, побувала у більшовицькому полоні. 1921 повернулася до США. У тому ж році взяла участь у заснуванні української «Жіночої громади» в Нью-Йорку, обрана її першою головою. Також очолювала цю організацію 1931—32, коли вона стала першим відділом Союзу українок Америки. Займалася проведенням віч, базарів та інших публічних акцій зі збору коштів для інвалідів УГА у Галичині, побудови й утримання будинку для них у Львові, надання допомоги сиротам війни тощо. 1930 відвідала батьківщину, стала свідком проведення польською владою «пацифікації». Провела у США громадську кампанію з викриття насильства і знущань над галицькими українцями у Польщі у той час. У 1930-х рр. збирала твори українського народного мистецтва та популяризувала їх шляхом проведення виставок, була членом

Українсько-американського виставкового товариства (до 1938). Після 2-ї світової війни брала участь у наданні допомоги українцям-біженцям, які прибували у США із Західної Європи, організувала з цією метою Українську секцію при Американському Червоному хресті. 1950 надала фінансову допомогу для організації та легалізації ВУАН. Написала «Спомини» (Торонто, 1950).

Державний архів

Держ. арх. у Терноп. обл. Ф. 487, оп. 1, спр. 1038, арк. 10; Ф. 487, оп. 1, спр. 1039, арк. 46 зв.

Рекомендована література

1. Марія Михайлівна Скубова: [Некролог] // Свобода. 1952, 17 квіт.;
2. Домбчевська І. Тіням Марії Скубової // Наше життя. 1952. Ч. 6;
3. Жінки в боротьбі за волю // Там само. 1975. Ч. 2.

Бібліографічний опис:

Скубова Марія Михайлівна / П. З. Гуцал// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-890680>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).